

Bruxelles, 18. studenoga 2025.
(OR. en)

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0353 (NLE)**

15535/25
ADD 1

ESPACE 81
EEE 29
RECH 506
COMPET 1172
IND 510
EU-GNSS 21
TRANS 551
AVIATION 158
MAR 159
TELECOM 403
MI 913
CSC 598
CSCGNSS 11
CSDP/PSDC 706

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	17. studenoga 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 696 annex
Predmet:	PRILOG Prijedlogu odluke Vijeća o potpisivanju, u ime Unije, Sporazuma između Europske unije, s jedne strane, i Kraljevine Norveške, s druge strane, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje Kraljevine Norveške u komponenti GOVSATCOM Svemirskog programa Unije i Programu Unije za sigurnu povezivost

---

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 696 annex.

Priloženo: COM(2025) 696 annex

Bruxelles, 17.11.2025.
COM(2025) 696 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

o potpisivanju, u ime Unije, Sporazuma između Europske unije, s jedne strane, i Kraljevine Norveške, s druge strane, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje Kraljevine Norveške u komponenti GOVSATCOM Svemirskog programa Unije i Programu Unije za sigurnu povezivost

Sporazum između Europske unije i Kraljevine Norveške o utvrđivanju pravila za sudjelovanje Kraljevine Norveške u Programu Unije za sigurnu povezivost i u komponenti GOVSATCOM Svemirskog programa Unije

EUROPSKA UNIJA (dalje u tekstu „Unija”)

s jedne strane,

i

KRALJEVINA NORVEŠKA (dalje u tekstu „Norveška”),

s druge strane,

dalje u tekstu zajednički „stranke”

PREPOZNAJUĆI sudjelovanje Norveške u Svemirskom programu Unije,

PREPOZNAJUĆI obveze stranaka na temelju međunarodnog prava,

PODSJEĆAJUĆI na Uredbu o Svemirskom programu Unije (EU) 2021/696¹ (dalje u tekstu „Uredba o svemiru”) i Uredbu o Programu Unije za sigurnu povezivost (EU) 2023/588² (dalje u tekstu „Uredba o sigurnoj povezivosti”),

PREPOZNAJUĆI da Norveška financijski doprinosi aktivnostima koje proizlaze iz Programa Unije za sigurnu povezivost i iz komponente GOVSATCOM Svemirskog programa Unije kako je utvrđeno u Odluci Zajedničkog odbora EGP-a br. xx/2025 od xx. 2025. o izmjeni Protokola 31. o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda i Protokola 37. koji sadržava popis predviđen člankom 101. uz Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru (dalje u tekstu „Sporazum o EGP-u”),

PREPOZNAJUĆI važnost Sporazuma o EGP-u kao pravne i institucionalne osnove za jačanje i širenje suradnje Unije i Norveške u području sigurne povezivosti,

PODSJEĆAJUĆI na Sporazum između Kraljevine Norveške i Europske unije o sigurnosnim postupcima za razmjenu klasificiranih podataka (dalje u tekstu „Sporazum o sigurnosti podataka”), koji je potpisan 22. studenog 2004. i stupio na snagu 1. prosinca 2004.,

PODSJEĆAJUĆI na sigurnosne mjere za zaštitu klasificiranih podataka koji se razmjenjuju između Kraljevine Norveške i Unije (dalje u tekstu „sigurnosne mjere”), dogovorene 22. listopada 2004.,

PREPOZNAJUĆI da se Odlukom Vijeća 2021/698/ZVSP utvrđuju odgovornosti koje trebaju izvršavati Vijeće i Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku kako bi

---

¹ Uredba (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Svemirskog programa Unije i osnivanju Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU (SL L 170, 12.5.2021., str. 69., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

² Uredba (EU) 2023/588 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2023. o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023. – 2027. (SL L 79, 17.3.2023., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

odvratili prijetnju sigurnosti Unije ili jedne ili više država članica ili ublažili znatnu štetu za ključne interese Unije ili jedne ili više njezinih država ili kad god sigurnost Unije ili njezinih država članica može biti ugrožena radom sustava ili pružanjem usluga za državne potrebe, Odluka (ZVSP) 2021/698 treba se primjenjivati kako je utvrđeno u članku 35. Uredbe o svemiru i članku 31. Uredbe o sigurnoj povezivosti,

PREPOZNAJUĆI interes Norveške za komponentu GOVSATCOM Svemirskog programa Unije i Unijine usluge sigurne povezivosti,

ŽELEĆI sklopiti bilateralni sporazum o sudjelovanju Norveške u Programu Unije za sigurnu povezivost i komponenti GOVSATCOM Svemirskog programa Unije,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Svrha Sporazuma

1. Ovim se Sporazumom utvrđuju uvjeti za sudjelovanje Norveške u Programu Unije za sigurnu povezivost i komponenti GOVSATCOM Svemirskog programa Unije, kao i pristup Norveške Unijinim uslugama sigurne povezivosti za državne potrebe i uslugama GOVSATCOM-a.

2. Norveška je sudionica Programa Unije za sigurnu povezivost i komponente GOVSATCOM u mjeri u kojoj ovlašćuje korisnike državnih kapaciteta iz Unije za sigurnu povezivost ili korisnike GOVSATCOM-a ili pruža satelitske komunikacijske kapacitete, lokacije zemaljskih segmenata ili dio objekata zemaljskog segmenta.

3. Prava dodijeljena na temelju ovog Sporazuma ne dovode u pitanje Program Unije za sigurnu povezivost i komponentu GOVSATCOM Svemirskog programa Unije. Sporazumom se Norveškoj ne dodjeljuju ovlasti za donošenje odluka o Programu Unije za sigurnu povezivost i komponenti GOVSATCOM Svemirskog programa Unije.

4. Ovaj Sporazum ne utječe na pravni okvir i institucionalnu strukturu Programa Unije za sigurnu povezivost i komponente GOVSATCOM Svemirskog programa Unije uspostavljenog pravom Unije, na relevantne akte Unije uključene u Sporazum o EGP-u ni na mjere poduzete za provedbu akata Unije. Ovaj Sporazum ne utječe ni na primjenjivo zakonodavstvo, propise i politike Unije kojima se provode obveze neširenja oružja i nadzor izvoza robe s dvojnog namjenom.

5. Unija je vlasnik sve materijalne i nematerijalne imovine koja čini dio državne infrastrukture razvijene u okviru Programa Unije za sigurnu povezivost, kako je predviđeno u člancima 5.2. i 19.2. Uredbe o sigurnoj povezivosti, i u okviru komponente GOVSATCOM Svemirskog programa Unije.

6. Ovaj Sporazum ne utječe na prava i obveze stranaka prema drugim međunarodnim sporazumima.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „GOVSATCOM-ov centar” znači centar GOVSATCOM-a kako je definiran u članku 2. točki 23. Uredbe (EU) 2021/696.
2. „Agencija” znači Agencija Europske unije za svemirski program osnovana Uredbom (EU) 2021/696.
3. „klasificirani podaci EU-a” ili „EUCI” znači klasificirani podaci EU-a ili EUCI kako su definirani u članku 2. točki 25. Uredbe (EU) 2021/696,
4. „osjetljivi neklasificirani podaci” znači osjetljivi neklasificirani podaci kako su definirani u članku 2. točki 26. Uredbe (EU) 2021/696;
5. „tokeni” znači jedinica koja se upotrebljava za plaćanje ili naknadu za usluge GOVSATCOM-a, kako je definirano u članku 2. Provedbene odluke Komisije (EU) 2023/1055³.
6. „kontrola” znači sposobnost izvršavanja odlučujućeg utjecaja na pravni subjekt izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih pravnih subjekata;
7. „izvršna upravljačka struktura” znači tijelo pravnog subjekta koje je imenovano u skladu s nacionalnim pravom i, ako je primjenjivo, odgovara glavnom izvršnom direktoru ili bilo kojoj drugoj osobi koja ima usporedivu ovlast za odlučivanje, i ovlašteno je za utvrđivanje strategije, ciljeva i općeg usmjerenja pravnog subjekta te nadzire i prati odluke uprave.
8. „treća zemlja” znači svaka zemlja koja nije Norveška ili bilo koja država članica EU-a ili država EFTA-e koja je članica EGP-a, koja sudjeluje u, ovisno o slučaju, komponenti GOVSATCOM Svemirskog programa Unije ili Programu Unije za sigurnu povezivost.
9. „komponenta GOVSATCOM Svemirskog programa Unije” ili „GOVSATCOM” znači komponenta GOVSATCOM uspostavljena Uredbom (EU) 2021/696.
10. „sudionik GOVSATCOM-a” znači sudionik u smislu članka 68. Uredbe (EU) 2021/696.
11. „Program Unije za sigurnu povezivost” znači program uspostavljen Uredbom (EU) 2023/588.
12. „sudionik Programa Unije za sigurnu povezivost” znači sudionik u smislu članka 11. Uredbe (EU) 2023/588.

Članak 3.

Opseg suradnje

Ovaj Sporazum uređuje sudjelovanje Norveške u komponenti GOVSATCOM Svemirskog programa Unije i Programu Unije za sigurnu povezivost, kao i pristup Norveške Unijinim uslugama sigurne povezivosti za državne potrebe i uslugama GOVSATCOM-a. Dopunjava Odluku Zajedničkog odbora EGP-a br. XX/2025 od XX.

Članak 4.

Sudjelovanje u Unijinoj sigurnoj povezivosti i GOVSATCOM-u

---

³ SL L 141, 31.5.2023., str. 57.; ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/1055/oj

Norveška je sudionica Programa Unije za sigurnu povezivost i GOVSATCOM-a u smislu članka 11. Uredbe o sigurnoj povezivosti i članka 68. Uredbe o svemiru jer ovlašćuje korisnike Unijinih usluga sigurne povezivosti za državne potrebe ili GOVSATCOM-a ili osigurava kapacitete, lokacije ili objekte.

Norveška utvrđuje i provodi određivanje prioriteta u pogledu usluga obuhvaćenih ovim Sporazumom za korisnike koje je ovlastila.

Članak 5.

Nadležno tijelo za sigurnu povezivost

Norveška imenuje nadležno tijelo za sigurnu povezivost.

Nadležno tijelo za sigurnu povezivost osigurava:

- (a) da je korištenje usluga obuhvaćenih ovim Sporazumom u skladu s općim sigurnosnim zahtjevima iz članka 30. stavka 3. Uredbe o sigurnoj povezivosti i članka 34. stavka 2. Uredbe o svemiru;
- (b) da su prava pristupa uslugama obuhvaćenima ovim Sporazumom utvrđena i da se njima upravlja;
- (c) da se korisnička oprema potrebna za korištenje usluga obuhvaćenih ovim Sporazumom i povezane elektroničke komunikacijske veze i informacije koriste u skladu s općim sigurnosnim zahtjevima iz članka 30. stavka 3. Uredbe o sigurnoj povezivosti i članka 34. stavka 2. Uredbe o svemiru;
- (d) da je uspostavljena središnja kontaktna točka koja prema potrebi pomaže u izvješćivanju o sigurnosnim rizicima i prijetnjama, a posebno u otkrivanju potencijalno štetnih elektromagnetskih smetnji koje utječu na usluge u okviru komponente GOVSATCOM Svemirskog programa Unije i Programa Unije za sigurnu povezivost.

Članak 6.

Usluge za državne potrebe

1. Usluge obuhvaćene ovim Sporazumom pružaju se sudionicima iz članka 4. u skladu s pravilima utvrđenima u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2023/1053 i Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2023/1055.
2. Pristup uslugama GOVSATCOM-a i Unijinim uslugama sigurne povezivosti za državne potrebe podliježe ispunjavanju uvjeta kojima se uređuje njihova upotreba u skladu s ovim člankom.
3. Sljedeći subjekti mogu biti ovlašteni kao korisnici usluga GOVSATCOM-a ili Unijinih usluga sigurne povezivosti za državne potrebe:
  - (a) tijelo javne vlasti Norveške ili tijelo kojemu je povjereno izvršavanje javnih ovlasti u Norveškoj; i
  - (b) fizička ili pravna osoba koja djeluje u ime i pod kontrolom subjekta iz točke (a).
4. Korisnici usluga GOVSATCOM-a i Unijinih usluga sigurne povezivosti za državne potrebe iz stavka 3. ovog članka koje Norveška propisno ovlašćuje za upotrebu tih usluga moraju ispunjavati opće sigurnosne zahtjeve iz članka 30. stavka 3. Uredbe o sigurnoj povezivosti i članka 34. stavka 2. Uredbe o svemiru.

Članak 7.

Pružatelji satelitskih komunikacijskih kapaciteta i usluga

Unija može nabaviti satelitske komunikacijske kapacitete i usluge u okviru komponente GOVSATCOM Svemirskog programa Unije koje pružaju sljedeći subjekti:

- (a) Norveška, kao sudionica GOVSATCOM-a iz članka 68. Uredbe o svemiru; i
- (b) norveške pravne osobe propisno akreditirane za pružanje satelitskih komunikacijskih kapaciteta ili usluga u skladu s postupkom za sigurnosnu akreditaciju iz članka 37. Uredbe o svemiru, koje su dužne uskladiti se s općim sigurnosnim zahtjevima za komponentu GOVSATCOM-a Svemirskog programa Unije, kako je navedeno u članku 34. stavku 2. Uredbe o svemiru.

Sustav za pružanje tih kapaciteta i usluga smatra se sustavom za pružanje usluga za državne potrebe ako ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 2.2.a Provedbene odluke Komisije (EU) 2023/1054⁴, pri čemu državu članicu treba smatrati državom članicom ili Norveškom.

Članak 8.

Kapaciteti relevantni za usluge

Europska komisija određuje ukupan broj tokena koji će se raspodijeliti za predstojeća programska razdoblja u skladu s raspoloživim proračunom i uvjetima ugovora i sporazuma sklopljenih s pružateljima resursa.

Norveška prima postotak (u tokenima) ukupnog udjela država članica utvrđenog u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2023/1055⁵ i Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2023/1053⁶.

Članak 9.

Povećanje pokrivenosti u arktičkoj regiji

Državna infrastruktura Unije za sigurnu povezivost može uključivati dodatne elemente za povećanje pokrivenosti niskom latencijom u arktičkoj regiji.

Bilo koji dodatni financijski doprinos potreban za oblikovanje, razvoj, uvođenje i iskorištavanje takvih elemenata utvrđuje se odlukom Zajedničkog odbora iz članka 18. o izmjeni ovog članka u skladu s člankom 18.4. i provodi se u skladu s člankom 12.

Članak 10.

Uvjeti prihvatljivosti i sudjelovanja za norveške subjekte

Na ovaj se Sporazum primjenjuju članak 24. Uredbe o svemiru i članak 22. Uredbe o sigurnoj povezivosti u pogledu uvjeta prihvatljivosti i sudjelovanja u programima.

Ako Europska komisija odluči primijeniti izuzeće od tih uvjeta u skladu s člankom 24. stavkom 3. Uredbe o svemiru bez primjene izuzeća iz članka 24. stavka 3. posljednjeg podstavka, prihvatljivi subjekt mora ispunjavati sljedeće uvjete za sudjelovanje:

- (a) prihvatljivi pravni subjekt ima poslovni nastan u Norveškoj, a njegove izvršne upravljačke strukture uspostavljene su u Norveškoj ili u državi članici EU-a ili u bilo kojoj drugoj državi

⁴ SL L 141, 31.5.2023., str. 49.; ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/1054/oj

⁵ SL L 141, 31.5.2023., str. 57.; ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/1055/oj

⁶ SL L 141, 31.5.2023., str. 44.; ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/1053/oj

EFTA-e koja je članica EGP-a koja sudjeluje u, ovisno o slučaju, komponenti GOVSATCOM Svemirskog programa Unije ili u Programu Unije za sigurnu povezivost;

(b) prihvatljivi pravni subjekt obvezuje se provoditi sve relevantne aktivnosti u Norveškoj ili u državi članici EU-a ili u bilo kojoj drugoj državi EFTA-e koja je članica EGP-a koja, ovisno o slučaju, sudjeluje u komponenti GOVSATCOM Svemirskog programa Unije ili u Programu Unije za sigurnu povezivost; i

(c) prihvatljivi pravni subjekt nije pod kontrolom treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje.

Članak 11.

Provedbene odluke

Na aktivnosti koje se provode na temelju ovog Sporazuma primjenjuju se relevantne provedbene odluke Komisije koje se primjenjuju na komponentu GOVSATCOM Svemirskog programa Unije i Program Unije za sigurnu povezivost.

Članak 12.

Dodatni doprinos

Na temelju ovog Sporazuma Norveška može ponuditi dodatni financijski doprinos za pokrivanje dodatnih elemenata, pod uvjetom da ti dodatni elementi ne uzrokuju nikakvo financijsko ili tehničko opterećenje ili kašnjenje u pravilnoj provedbi dotične komponente. Takav dodatni financijski doprinos utvrđuje se odlukom Zajedničkog odbora iz članka 18. o izmjeni ovog članka u skladu s člankom 18.4. i upotrebljava se za financiranje povezanog dodatnog elementa u skladu s člankom 12. Uredbe o svemiru i člankom 15. Uredbe o sigurnoj povezivosti.

Članak 13.

Radiofrekvencijski spektar

1. Stranke su suglasne surađivati na pitanjima spektra koja se odnose na europsku sigurnu povezivost u okviru Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU).
2. U tom kontekstu stranke štite dodjelu frekvencija potrebnih za europske sustave sigurne povezivosti kako bi osigurale da njihove usluge budu dostupne korisnicima.
3. Osim toga, stranke prepoznaju da je važno zaštititi radiofrekvencijski spektar koji se koristi za sigurnu komunikaciju od prekida i ometanja. U tu svrhu one utvrđuju izvore ometanja i traže obostrano prihvatljiva rješenja za suzbijanje takvog ometanja.
4. Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači kao odstupanje od mjerodavnih odredaba ITU-a, uključujući Radijski pravilnik ITU-a.

Članak 14.

Zaštita financijskih interesa Unije

Norveška je dužna dodijeliti odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Revizorskom sudu prava i pristup potrebne za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti. Kad je riječ o OLAF-u, takva prava uključuju pravo provedbe istraga, među ostalim provjera i inspekcija na terenu, kako je predviđeno u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013.

Članak 15.
Sigurnost

1. Stranke štite sustave za sigurnu povezivost od prijetnji kao što su zlouporaba, ometanje, prekidi i neprijateljska djelovanja. Stoga stranke poduzimaju sve praktične korake kako bi osigurale kontinuitet, sigurnost i zaštitu usluga Unije za sigurnu povezivost i GOVSATCOM-a te povezane infrastrukture i kritične imovine na svojim državnim područjima.
2. Europska komisija namjerava razviti mjere zaštite, kontrole i upravljanja za uklanjanje prijetnji osjetljivoj imovini, informacijama i tehnologijama Programa Unije za sigurnu povezivost i komponente GOVSATCOM Svemirskog programa Unije.
3. Norveška u okviru svojih nadležnosti pravodobno donosi i provodi mjere kojima se osigurava razina zaštite i sigurnosti jednaka onoj koja se primjenjuje u Europskoj uniji.

Članak 16.
Sudjelovanje u odborima

Predstavnici Norveške pozivaju se da kao promatrači sudjeluju u odborima i radnim skupinama osnovanima za upravljanje, razvoj i provedbu aktivnosti u okviru komponente GOVSATCOM Svemirskog programa Unije i Programa Unije za sigurnu povezivost, u skladu s relevantnim pravilima i postupcima te bez prava glasa.

Norveška sudjeluje bez prava glasa u Odboru za sigurnosnu akreditaciju Agencije, za relevantne dijelove komponente GOVSATCOM Svemirskog programa Unije i Programa Unije za sigurnu povezivost. To sudjelovanje ograničeno je u skladu s politikom nužnosti pristupa podacima uspostavljenom za komponentu GOVSATCOM Svemirskog programa Unije i Programa Unije za sigurnu povezivost i u skladu je s poslovníkom Odbora za sigurnosnu akreditaciju.

Članak 17.
Zaštitne mjere

1. Svaka stranka može, nakon savjetovanja sa Zajedničkim odborom iz članka 18., poduzeti odgovarajuće zaštitne mjere, uključujući suspenziju jedne ili više odredaba ovog Sporazuma, ako utvrdi da druga stranka ne ispunjava svoje obveze iz ovog Sporazuma. Nakon donošenja zaštitnih mjera stranke odmah započinju savjetovanje u okviru Zajedničkog odbora kako bi se što prije ponovno primjenjivale sve odredbe ovog Sporazuma.
2. Opseg i trajanje mjera iz stavka 1. ograničava se na ono što je nužno da bi se popravilo stanje i osigurala pravedna ravnoteža prava i obveza u okviru ovog Sporazuma. Stranke i dalje nastoje rješavati spor u skladu s člankom 19.

Članak 18.
Zajednički odbor

1. Stranke osnivaju Zajednički odbor sastavljen od službenih predstavnika svake stranke za koje je utvrđena nužnost pristupa podacima.
2. Zajednički odbor nadzire funkcioniranje ovog Sporazuma i djeluje kao forum u kojem stranke razmjenjuju stajališta i informacije o svim pitanjima koja bilo koja od stranaka postavi u vezi s provedbom Sporazuma.
3. Zajednički odbor donosi svoj poslovnik. Zajednički odbor može odlučiti osnovati pododbore koji će mu pomagati u izvršavanju zadaća. Zajednički odbor određuje opis poslova tih pododborna.
4. Članci 9. i 12. mogu se izmijeniti odlukom koju donosi Zajednički odbor. Takva izmjena stupa na snagu trideset dana od dana donošenja.
5. Zajednički odbor sastaje se dvaput godišnje, ili češće ako je potrebno, na zahtjev bilo koje stranke.
6. Zajednički odbor služi kao forum za razmatranje zahtjeva Norveške za tehničku pomoć.

Članak 19.

Rješavanje sporova

Bilo koji sporovi između stranaka koji proizlaze iz uvjeta, tumačenja i primjene ovog Sporazuma ili su s njima povezani rješavaju se isključivo savjetovanjem između stranaka i ne upućuju se na rješavanje bilo kojem domaćem ili međunarodnom sudu ni bilo kojoj trećoj strani.

Članak 20.

Stupanje na snagu, izmjene i raskid

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon datuma na koji su stranke jedna drugu obavijestile o završetku svojih unutarnjih pravnih postupaka.
2. Ovaj se Sporazum može izmijeniti pisanim sporazumom stranaka. Sve izmjene ovog Sporazuma stupaju na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon datuma na koji su stranke jedna drugu obavijestile o završetku svojih unutarnjih pravnih postupaka.
3. Ovaj je Sporazum na snazi do 31. prosinca 2027. Sporazum se automatski produljuje za dodatna uzastopna razdoblja od [10] godina, osim ako bilo koja stranka pisanim putem obavijesti drugu stranku o svojoj namjeri da ne produlji ovaj Sporazum najkasnije [3] mjeseca prije kraja početnog razdoblja ili bilo kojeg daljnjeg razdoblja od [10] godina.
4. Bilo koja stranka može pisanim putem obavijestiti drugu stranku o svojoj namjeri da raskine ovaj Sporazum. Raskid počinje proizvoditi učinke [tri] mjeseca od datuma primitka obavijesti.
5. Nakon isteka ovog Sporazuma u skladu sa stavkom 3. ili nakon njegovog raskida u skladu sa stavkom 4. stranke ga primjenjuju na sve projekte, djelovanja i aktivnosti koji se financiraju u okviru komponente GOVSATCOM Svemirskog programa Unije i Programa

Unije za sigurnu povezivost ili ovog Sporazuma do isteka ugovornih aranžmana za te projekte, djelovanja i aktivnosti.

6. Ako se Uredba o svemiru, Uredba o sigurnoj povezivosti ili provedbene odluke iz ovog Sporazuma izmijene, stave izvan snage ili na drugi način revidiraju, upućivanja na Uredbu o svemiru, Uredbu o sigurnoj povezivosti ili provedbene odluke iz ovog Sporazuma tumače se kao upućivanja na izmijenjeni, stavljeni izvan snage ili drukčije revidirani akt ili akte.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, koje su u tu svrhu valjano ovlastila njihova nadležna tijela, potpisali su ovaj Sporazum.

Sastavljeno u .... dana .... U dva izvornika na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i norveškom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

Za Europsku uniju

Za Kraljevinu Norvešku